

Hogeschool Windesheim

Ad Logistiek

Beperkte opleidingsbeoordeling

Samenvatting

In mei 2024 is de bestaande hbo-Associate degree-opleiding Ad Logistiek van Hogeschool Windesheim bezocht door een visitatiepanel van NQA. Hogeschool Windesheim biedt deze tweejarige opleiding in Zwolle aan. Het panel oordeelt **positief** over de opleiding in zijn geheel.

De opleiding biedt een programma waarin studenten het leren en het werken met elkaar kunnen combineren. De opbouw van het curriculum aan de hand van leeruitkomsten is flexibel en is afgestemd op de beroepspraktijk. Deze flexibiliteit biedt mogelijkheden voor een voltijdse variant naast de bestaande deeltijd en duale variant. De door de opleiding gewenste verdere integratie met het bedrijfsleven is positief evenals het streven naar verdere flexibilisering. De opleiding bezit voldoende lerend vermogen om deze ontwikkeling op te pakken.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De beoogde leerresultaten sluiten aan op de landelijke standaarden voor Logistiek en op het recent opgestelde profiel van Ad Logistiek. De leeruitkomsten zijn aantoonbaar afgestemd met het Ad-niveau volgens het Nederlandse Kwalificatieraamwerk (NLQF5). De Body of Knowledge and Skills van Logistics Management en Logistics Engineering zijn in de leeruitkomsten meegenomen. Een actieve werkveldadviesraad werkt nauw samen met de opleiding. Het panel ondersteunt de focus op de productielogistiek van het regionale midden- en kleinbedrijf. Ook de focus op de meer technische kant van Logistiek wordt ondersteund. Ten behoeve van voldoende toekomstperspectief en de gewenste groei in het aantal studenten moedigt het panel de opleiding aan zich breder te oriënteren op logistieke ontwikkelingen.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De onderwijsleeromgeving sluit goed aan op het studeren in deeltijd. Studenten denken mee in de doorontwikkeling van het programma en hun adviezen leiden aantoonbaar tot verbeteringen. De docenten zijn betrokken, deskundig en tonen grote inzet. De docenten zijn goed te benaderen en de studenten waarderen de effectieve en persoonlijke begeleiding. Met name de inzet van hybride docenten wordt gewaardeerd evenals de gecombineerde begeleiding door de studiebegeleider en de leerwerkplekcoach. Studenten worden daardoor effectief opgeleid en leveren voor hun werkgevers waardevolle beroepsproducten op. Een punt van aandacht zijn de groepsopdrachten die door de studenten wisselend worden ervaren. De praktijkervaring van de studenten kan bij de groepsopdrachten meer worden ingezet. Dat geldt ook voor de 'duale dag', die aanvullend op de gezamenlijke onderwijsdag wordt aangeboden. Deze dag wordt door studenten wisselend benut. Mede gezien de plannen voor een voltijdse variant verdient een zinvolle invulling van de tweede duale onderwijsdag en derde voltijdse onderwijsdag extra aandacht.

Standaard 3: Toetsing

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De toetsing sluit duidelijk aan op de uitgangspunten van hogeschool Windesheim en op het toetsbeleid van Engineering & Design. Het toetsen is een integraal onderdeel van de onderwijsleeromgeving. De toetsuitvoering is zorgvuldig en studenten worden vooraf aan de hand van rubrics goed over de toetsing

geïnformeerd. Bij het beoordelen van de beroepsproducten wordt het vierogenprincipe toegepast. Het is waardevol dat een aanvullend assessment veelal een onderdeel is van de toetsing, zoals bij de drie leeruitkomsten van het eindniveau. De eindbeoordeling is correct, in de toelichting van de eindbeoordeling mogen de bevindingen van het afsluitend assessment meer zichtbaar zijn. Het verbeteren van de toetskwaliteit gebeurt op een systematische en zorgvuldige manier. De formele organisatie van het verbeteren en het borgen van de toetskwaliteit is goed ingericht. De examencommissie en de toetscommissie zijn goed gepositioneerd. De borging van de toetskwaliteit is adequaat en wordt voldoende gefaciliteerd.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De beoogde leerresultaten worden op een passende manier aangetoond. De opzet van het afstuderen is goed gekozen. Het afstuderen bestaat uit drie leeruitkomsten die betrekking hebben op een logistieke verbetering. De inhoudelijke kwaliteit van de bestudeerde eindwerken is goed tot zeer goed en de onderwerpen sluiten aan bij deze opleiding. Gezien de missie en visie van Windesheim, mogen maatschappelijke thema's als duurzaamheid en energietransitie meer doorklinken in de logistieke verbeterprojecten. Daarnaast verdienen de minimeisen ten aanzien van het taalniveau aandacht. De studenten en afgestudeerden ervaren de meerwaarde van de opleiding. Ze ervaren dat zij de aangereikte kennis en geleerde competenties goed kunnen toepassen in hun werk. Dit wordt door hun werkgevers beaamd die zien dat zij groeien naar een andere rol waarin ze als Ad professional de verbinding leggen tussen het denken en het doen.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Schets van de opleiding / Karakteristiek	8
Basisgegevens opleiding	8
Terugblik vorige visitatie	9
Beoordeling NVAO-standaarden	10
Standaard 1 Beoogde leerresultaten	11
Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	13
Standaard 3 Toetsing	16
Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten	18
Eindoordeel over de opleiding	20
Aanbevelingen	21
Bijlagen	22
1. Bezoekprogramma	22
2. Bestudeerde documenten	23

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-Associate degree-opleiding Ad Logistiek van Hogeschool Windesheim. Het visitatiepanel van NQA dat de beoordeling heeft uitgevoerd is samengesteld door NQA, in opdracht van Hogeschool Windesheim en in overleg met de opleiding. Voorafgaand aan de visitatie heeft de NVAO het panel goedgekeurd.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Ook bevat het enkele aanbevelingen voor de opleiding. Het rapport is opgesteld conform het *Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs* van de NVAO (2018) en de *NQA Handleiding Opleidingsvisitaties Hoger Onderwijs 2022 Beperkte Opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 28 mei 2024. Het visitatiepanel bestond uit:

<i>Naam</i>	<i>Rol</i>	<i>Korte functieomschrijving</i>
Mevrouw M.R. Damen, MA	Voorzitter	Eigenaar / consultant Morgownik & Damen B.V.,
De heer ir. B. Schoonderwoerd, MBA	Lid	Directeur Logistiek bij Technische Unie,
Mevrouw M.J. Kinds, MEd.	Lid	Domeincoördinator Technisch Domein, Associate degree Academie,
De heer J.S. Visser	Student-lid	Voltijdse hbo-associate degree-opleiding Logistiek Management aan Hogeschool Rotterdam.

De heer ir. A.B.C. Hoitink, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

De opleiding Ad Logistiek is ingedeeld in de visitatiegroep HBO Ad Logistiek. Afstemming tussen alle deelpanels heeft allereerst plaatsgevonden door de instructie die de panelleden krijgen met betrekking tot het beoordelingskader. Ook is de afstemming geborgd door overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant, voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. De afstemming tussen de panels wordt verder geborgd door de ondersteuning van, zo veel mogelijk, dezelfde secretaris vanuit NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Voor de opleidingsbeoordeling heeft de opleiding een zelfevaluatie en bijlagen aangeboden. Voor de beoordeling van de gerealiseerde leerresultaten heeft het panel vijftien dossiers van recent afgestudeerden bestudeerd. Deze vijftien dossiers zijn geselecteerd op basis van een groslijst van alumni van de afgelopen twee jaar. Bij de selectie is rekening gehouden met de variatie in studentbeoordeling.

Centraal in de beoordeling stond het bezoek van het panel, bestaande uit deskundige peers. Twee weken voorafgaand aan het visitatiebezoek heeft het vooroverleg en materiaalbestudering op de locatie van de opleiding plaatsgevonden en heeft het panel kennis gemaakt met de opleiding, de zogenaamde agenderende audit. In het overleg zijn de panelleden geïnstrueerd over de werkwijze van NQA en het NVAO-kader en zijn voorlopige bevindingen besproken. Zowel tijdens het vooroverleg als tijdens de visitatie zijn bevindingen voortdurend gedeeld. Tijdens het

visitatiebezoek heeft het panel gesproken met diverse stakeholders van de opleiding, waaronder met studenten, docenten (examinatoren), vertegenwoordigers van het werkveld en is het ter inzage gelegde materiaal bestudeerd (zie bijlage 2). Aan het einde van de bezokedag is de door het panel verkregen informatie verwerkt tot een totaalbeeld en tot een voorlopig oordeel met argumentatie. Tijdens een afsluitende mondelinge terugkoppeling heeft de voorzitter van het panel het eindoordeel en belangrijke bevindingen meegedeeld aan de opleiding. Het ontwikkelgesprek is op een later moment gevoerd. Medewerkers en studenten van de opleiding zijn in de gelegenheid gesteld om het panel (via mail) te benaderen buiten de bezokedag om (inloopspreekuur). Van deze gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

Na het visitatiebezoek is een conceptrapportage opgesteld, die is voorgelegd aan het panel. Met de input van de panelleden is een tweede concept opgesteld, dat ter controle op feitelijke onjuistheden is voorgelegd bij de opleiding. De panelleden hebben kennis genomen van de reactie van de opleiding en waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Vervolgens is het rapport definitief vastgesteld. Met alle (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie heeft het panel tot een weloverwogen oordeel kunnen komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 11 september 2024

Panelvoorzitter
M.R. Damen MA

Auditor
ir. A.B.C. Hoitink

Schets van de opleiding / Karakteristiek

Hogeschool Windesheim biedt de opleiding Ad Logistiek sinds 2020 aan in de deeltijdvariant en in de duale variant. De opleiding richt zich op de ketens van goederenstromen zoals in de logistieke dienstverlening en de groothandel. Studenten van deze opleiding worden opgeleid tot functies op Ad-niveau en werken in de praktijk als logistiek planner, logistiek teamleider, specialist of procesverbeteraar. Sinds de start van de opleiding vier jaar geleden zijn 21 studenten afgestudeerd. De jaarlijks instroom is in de afgelopen jaren gegroeid naar 28 studenten in september 2023 en in totaal zijn 45 studenten ingeschreven. Gezien deze groeiende belangstelling van studenten en de toenemende behoefte aan Ad opgeleiden in de logistiek gaat de opleiding vanaf september 2024 ook de voltijdse variant aanbieden.

Ad Logistiek is binnen hogeschool Windesheim ondergebracht bij het domein Techniek. Dit domein bestaat uit meerdere eenheden, waaronder de eenheid Engineering & Design. Tot deze resultaatverantwoordelijke eenheid behoren de opleidingen Ad Logistiek, Technische Bedrijfskunde, Elektrotechniek, Industrieel Product Ontwerpen, Logistics Engineering en Werktuigbouwkunde. Alle opleidingen binnen deze eenheid hebben de 'engineering component' gemeen en vallen onder de landelijke hbo-Engineering studies. Ad Logistiek werkt binnen Engineering & Design met name samen met de Ad- en bacheloropleiding Technische Bedrijfskunde. Daarnaast is de opleiding structureel verbonden met de bacheloropleiding Logistics Management, dat bij een ander domein is ondergebracht, doordat een aantal docenten structureel doceren bij beide opleidingen.

Basisgegevens opleiding

Instelling	Hogeschool Windesheim
Naam in RIO	Christelijke Hogeschool Windesheim
Adres	Campus 2-6, 8017CA Zwolle
Website	www.windesheim.nl
BRIN-nummer	01VU
Status	Bekostigd
ITK	Positief
Opleiding	Ad Logistiek
Eerste naam in RIO	Ad Logistiek
Locatie	Zwolle
ISAT-code	80148
RIO-onderdeel	Techniek
Oriëntatie en niveau	Hbo Associate Degree
Voertaal	Nederlands
Verleende graad en toevoeging aan de graad	Associate Degree
Afstudeerrichtingen	geen
Joint programme	Neen
Studielast in EC	120
Opleidingsvariant	Deeltijd, duaal
Huidige accreditatie geldig tot en met	29-1-2026
Datum locatiebezoek beoordelingspanel	28 mei 2024

Terugblik vorige visitatie

De vorige visitatie betrof de toets nieuwe opleiding. Het panel heeft bij deze toets de volgende drie aanbevelingen gegeven:

- Formuleer het beroepsprofiel duidelijk(er) op papier en zet daarbij de verschillen met de bachelor duidelijker aan. Een scherpere definiëring van het Ad-niveau kan bijdragen aan een gerichte doorontwikkeling van de opleiding en helpt bij de selectie van de studenten.

Het beroepsprofiel is duidelijker gedefinieerd. Er is een landelijk profiel voor Ad Logistiek opgesteld waaraan de opleiding heeft meegewerkt. Dit landelijke profiel voor Ad Logistiek wordt per 2024 – 2025 bekrachtigd.

- Bed het Engels en Nederlands beter in de opleiding in, op zo'n manier dat ook de deeltijdstudenten ervan profiteren. Het panel is van mening dat de opleiding goed moet nadenken over het beoogde taalniveau en over de begeleiding die daarvoor nodig is.

Uit het programma blijkt dat er gericht aandacht is voor de Engelse en Nederlandse taalvaardigheid. Naar aanleiding van de bestudeerde eindwerken merkt het panel op dat er aanzienlijke verschillen zijn in het taalniveau. Weliswaar zijn er minimumgrenzen afgesproken, maar die worden in de uitvoering niet strikt gehanteerd. Een gedeelde visie over het taalniveau en een strikter hanteren van de ondergrens wordt door het panel geadviseerd.

- Het panel adviseert de opleiding om bij de doorontwikkeling goed te borgen dat de modules op Ad-niveau blijven.

De opleiding heeft hiervoor meer dan voldoende aandacht. Dit blijkt onder andere uit een competentieanalyse die is uitgevoerd en uit de kalibratiesessies die regelmatig plaats vinden.

Beoordeling NVAO-standaarden

Standaard 1 Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De beoogde leerresultaten sluiten aan op het Beroeps- en Opleidingsprofiel Logistiek zoals dat door het landelijk Platform Logistiek is geformuleerd. Aanvullend sluiten ze aan op het landelijk profiel Ad Logistiek en zijn ze aantoonbaar afgestemd met het Ad-niveau volgens het Nederlandse Kwalificatieraamwerk (NLQF5). Per logistiek taakgebied zijn leeruitkomsten geformuleerd, waarbij de Body of Knowledge and Skills van Logistics management en Logistics Engineering is meegenomen. De leeruitkomsten die samen het raamwerk vormen van het curriculum, zijn goed afgestemd met het werkveld. Een actieve werkveldadviesraad werkt nauw samen met de opleiding. Het panel ondersteunt de focus van de opleiding op de productielogistiek van het regionale midden- en kleinbedrijf. Ook de keuze voor de meer technische kant van Ad Logistiek wordt door het panel ondersteund. Gezien de beoogde groei van de opleiding moedigt het panel de opleiding aan om zich breder te oriënteren op logistieke ontwikkelingen die wellicht kansen bieden voor deze opleiding.

Onderbouwing

Beroepsbeeld

Het beroepsbeeld van de opleiding Ad Logistiek komt overeen met het landelijke profiel. De Ad Logistiek opleidingen in Nederland zijn verenigd in het Landelijke Overleg Ad Logistiek en hebben een domeinprofiel opgesteld voor Ad Logistiek dat naar verwachting per 2024 – 2025 van kracht wordt. Volgens dit domeinprofiel leidt een Ad Logistiek opleiding op voor een beroep in de logistieke sector waarbij de focus ligt op praktijkgerichte toepassing van kennis en vaardigheden. Afgestudeerden van deze opleiding zijn in staat om bij logistieke verbeterprojecten de verbinding te leggen tussen de mensen op de werkvloer en het management. Ze zijn als het ware de intermediair tussen de doeners en denkers binnen een bedrijf. Het landelijke domeinprofiel beschrijft dit als volgt: *‘Een Associate degree afgestudeerde Logistiek staat met zijn voeten in de praktijk, bewaart met zijn hoofd het overzicht, verbindt mensen en middelen en koppelt daarmee denken aan doen’*. Afgestudeerden opereren dus op een tactisch-operationeel niveau; tussen de uitvoerende beroepen op mbo-niveau en de coördinerende en leidinggevende beroepen op bachelorniveau.

Beoogde leerresultaten

Het panel stelt vast dat de opleiding de beoogde leerresultaten baseert op de beroepsrollen en competenties van het landelijke domeinprofiel Ad Logistiek. Deze competenties zijn afgeleid van het Beroeps- en opleidingsprofiel dat door het Landelijk Platform Logistiek is vastgesteld voor de bacheloropleidingen Logistics Management en Logistics Engineering. De competenties zijn verdeeld over diverse logistieke beroepsrollen op Ad-niveau zoals in figuur 1 is aangegeven.

Logistieke beroepsrol Ad niveau	Competenties
A Ontwikkelen van tactisch/ operationeel beleid	A1 Signaleert knelpunt(en) A2 Ontwerpt oplossing(en) A3 Creëert draagvlak A4 Stelt implementatieplan op
B Aansturen van werkzaamheden	B1 Geeft leiding (project) B2 Werkt samen
C Uitvoeren van werkzaamheden	C1 Realiseert C2 Beheert
D Zelfmanagement	D1 Reguleert het leren D2 Reguleert de professionaliteit

Figuur 1: competenties Ad Logistiek (ZER Ad Logistiek Hogeschool Windesheim 2024)

Voor het ordenen van de beoogde leerresultaten hanteert de opleiding de volgende logistieke taakgebieden:

1. De logistiek organisatie,
2. Technologie in de logistiek,
3. Managen van logistieke verbeteringen,
4. De logistiek dienstverlener,
5. Professionele vaardigheden,
6. Professionele profilering,
7. Het Verbeterproject.

Per taakgebied zijn leeruitkomsten uitgewerkt waarin de logistieke competenties zijn opgenomen. In totaal zijn 24 leeruitkomsten van 5 EC geformuleerd. Deze leeruitkomsten zijn de basis voor het curriculum. Uit overzichten blijkt dat de leeruitkomsten aansluiten op het Nederlandse kwalificatieraamwerk NLQF5 en de relatie met de Body of Knowledge and Skills (BoKS) van Logistics Management en Logistics Engineering is duidelijk. Een recente analyse wees daarnaast uit dat bepaalde competenties relatief veel aandacht krijgen terwijl andere competenties juist relatief weinig in de leeruitkomsten aan bod kwamen. Het panel is onder de indruk van deze analyse, waardoor blijkt dat de opleiding zorgvuldig werkt aan de beoogde leerresultaten van het programma.

Afstemmen beroepenveld

Het panel is positief over de afstemming met het werkveld. Zo heeft de opleiding samen met het regionale werkveld een toekomstvisie ontwikkeld en wordt er in de uitvoering nauw samengewerkt met het werkveld. De opleiding is goed in gesprek met een stevig ingerichte Werkveld Advies Commissie. Het panel vindt het begrijpelijk dat de opleiding zich daarbij vooral richt op de MKB bedrijven van de regionale productielogistiek. Deze focus sluit aan op de technische focus van de opleiding en voorziet in de behoefte van het bedrijfsleven in de regio. Tegelijkertijd is het panel van mening dat door deze focus een deel van het logistieke werkveld te weinig in beeld is, zoals de inkoop en de zorglogistiek. Het panel adviseert daarom een bredere oriëntatie ten behoeve van de beoogde groei in het aantal studenten.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De onderwijsleeromgeving sluit goed aan op het studeren in deeltijd. Het panel merkt op dat er sinds de start diverse aanpassingen zijn doorgevoerd. Deze doorontwikkeling van de leeromgeving vindt systematisch plaats en wordt zorgvuldig uitgevoerd. De leeromgeving is goed ingericht, studenten denken mee en hun adviezen worden opgevolgd. Het docententeam is betrokken, deskundig en laat een grote inzet zien. Studenten geven aan dat de docenten goed te benaderen zijn, ze ervaren geen drempels en waarderen de effectieve en persoonlijke begeleiding. Het panel is met name positief over het inzetten van hybride docenten. Het panel waardeert het gecombineerd begeleiden door de studiebegeleider en de leerwerkplekcoach. Dit leidt tot effectief opleiden van de student en tot waardevolle beroepsproducten voor de werkgever. Bij de groepsopdrachten ziet het panel mogelijkheden voor verdere ontwikkeling. De ervaringen van de studenten zijn namelijk wisselend. Volgens het panel kan de praktijkervaring van de studenten meer worden benut bij de groepsopdrachten. Dat geldt ook voor de 'duale dag', die aanvullend op de gezamenlijke onderwijsdag wordt aangeboden. Deze dag wordt door studenten wisselend benut. Mede gezien de plannen voor een voltijdse variant verdient een zinvolle invulling van de tweede duale onderwijsdag en derde voltijdse onderwijsdag extra aandacht.

Onderbouwing

De opzet van het programma

Het programma bestaat uit vier semesters van 30 EC. Elk semester is weer opgebouwd uit zes leeruitkomsten van 5 EC. De leeruitkomst Professionele Communicatie vormt hierop een uitzondering, deze bestaat uit drie delen; Gesprekstechnieken, Nederlands en Engels. Figuur 2 geeft een overzicht van de 24 leeruitkomsten die samen leiden tot een programma van 120 EC. Kenmerkend voor de opzet van het programma is dat bijna alle 24 leeruitkomsten door beroepsproducten worden aangetoond. Alleen de leeruitkomsten Bedrijfseconomie en Procesmanagement zijn een uitzondering. Deze leeruitkomsten, die grijs zijn gearceerd in figuur 2, worden aangetoond met een schriftelijke toets.

In de eerste drie semesters kunnen studenten een leeruitkomst kiezen. Ze hebben hierbij de keuze uit de volgende leeruitkomsten; het verduurzamen van producten en diensten, de circulaire economie, E-business, inkopen en verkopen van producten en diensten, of technologische vernieuwing. Studenten kunnen eventueel besluiten voor een leeruitkomst uit een andere opleiding. Voor alle overige leeruitkomsten geldt dat studenten deze in elke willekeurige combinatie aan kunnen tonen in een beroepsproduct. De studenten kunnen op deze manier een individuele leerroute inrichten waardoor de opzet van het programma goed aansluit bij het werkend leren van de deeltijdstudent en het lerend werken van de duale student.

Jaar 1		Jaar 2	
Semester 1	Semester 2	Semester 1	Semester 2
De wereld van logistiek	Procesverbetering	Strategie, leiderschap en cultuur	Businessplan transport
De logistieke organisatie en haar omgeving.	Logistics intelligence	Management van operationele processen (OPM)	Businessplan warehousing
Bedrijfseconomie	Datamanagement	Transport Operations	Managen van teams en medewerkers
Procesmanagement	Smart warehousing	Opzetten van een organisatieonderzoek	Onderzoeken en adviseren van organisaties
Professionele profilering	Professionele profilering	Professionele profilering	Implementeren en evalueren van een verandering
Professionele communicatie	Persoonlijk leiderschap	Projectleiderschap	Stakeholders management en advies

Figuur 2; Curriculumoverzicht Ad Logistiek (ZER Ad Logistiek Hogeschool Windesheim (2024))

Inhoud van het programma

Het panel vindt dat de inhoud van het programma een logische en duidelijke opbouw heeft die aansluit op het opleidingsprofiel. Het eerste semester is gericht op de logistieke organisatie en haar omgeving. In dit semester krijgen studenten een introductie over logistiek, de logistieke dienstverlening en de logistieke componenten binnen een organisatie. Daarnaast gaat het programma in dit semester in op diverse maatschappelijke ontwikkelingen in de logistieke dienstverlening. Het tweede semester is gericht op de technologie in de logistieke dienstverlening. Met leeruitkomsten als Smart Warehousing, Logistics Intelligence gaat het programma in op technologie om slimmer, beter en sneller te werken in de logistiek. In het tweede jaar gaat het programma door met het managen van logistieke verbeteringen. Studenten verdiepen zich in de bedrijfskundige aspecten en gaan zelf een logistiek verbeterproject opzetten en uitvoeren. Dit loopt door in het vierde semester. In figuur 2 zijn deze leeruitkomsten blauw gearceerd. Op deze manier ontwerpen, onderzoeken en realiseren de studenten een logistieke verbetering voor hun eigen beroepspraktijk.

Professionele vaardigheden

Zoals in figuur 2 is te zien is er in elk semester aandacht voor de professionele vaardigheden. Het panel vindt het positief dat de opleiding in het eerste studiejaar meer aandacht is gaan schenken aan het plan van aanpak. Studenten hebben namelijk een verschil ervaren tussen de beroepsproducten in het eerste en het tweede jaar. In het eerste jaar waren de eisen die aan beroepsproducten werden gesteld vooral beschrijvend van aard terwijl deze eisen in het tweede jaar meer onderzoeksgericht zijn. Dit leidde tot enige studieovertraging aan het begin van het tweede studiejaar. Door ook in het eerste studiejaar meer aandacht te schenken aan het plan van

aanpak is deze overgang verbeterd. Dit laat zien dat op een systematische en zorgvuldige wijze de onderwijsontwikkeling wordt verbeterd ten aanzien van de professionele vaardigheden.

Vormgeving van het programma

Op het moment van het visitatiebezoek kent het programma een deeltijd en een duale variant. Een voltijdse variant is in ontwikkeling en gaat vanaf september 2024 van start. Wekelijks zijn alle studenten op dinsdag op de opleiding aanwezig. Voor de deeltijdstudenten is dit de enige dag. De duale studenten met weinig praktijkervaring komen ook op woensdag naar de opleiding om samen met andere studenten verder te werken aan leertaken en aan het toepassen van theorieën. Relatief veel duale studenten blijken echter niet naar de instelling te komen, omdat de tweede lesdag volgens hen te weinig rendement heeft. Ze verkiezen dan zelfstudie boven het samen studeren en eventuele begeleiding op de instelling. Gezien de plannen voor een voltijdse variant waarbij naast de dinsdag en woensdag de studenten ook op donderdag naar de instelling komen, is dit wat het panel betreft een aandachtspunt. Het panel beveelt de opleiding aan een programma aan te bieden dat niet alleen aansluit bij het leerproces van de deeltijdstudent, maar dat ook aansluit op die van de duale en de voltijdse student, zodat het programma aansluit op het leerproces van alle drie groepen studenten. Een ander aandachtspunt betreft de groepsopdrachten die door de huidige studenten wisselend worden gewaardeerd. Studenten werken in leergroepen van vijf studenten aan groepsopdrachten, die voor de studenten niet altijd even effectief zijn. Dit komt onder andere door de wisselende inzet van de studenten en de onduidelijkheid over de consequenties bij onvoldoende deelname. Het panel adviseert om meer aandacht te schenken aan wat studenten van elkaar kunnen verwachten bij groepsopdrachten en meer duidelijkheid hierover van de opleiding.

Begeleiding:

De begeleiding vindt op diverse manieren plaats. Naast begeleiding van de inhoudelijke docenten en van de werkplekbegeleider, krijgen studenten een studiebegeleider toegewezen die hen persoonlijk begeleidt in de studievoortgang. Aangezien de werkpraktijk van de student cruciaal is voor het leerproces krijgt elke student ook begeleiding van een leerwerkplekcoach om de werkpraktijk en opleiding aan elkaar te kunnen koppelen. Het panel is onder de indruk van deze gecombineerde begeleiding, waardoor opleiding, werkgever en student goed met elkaar zijn verbonden.

Docenten

In vier jaar tijd is het aantal docenten gegroeid van drie naar veertien docenten. De docenten maken onderdeel uit van het team Technische Bedrijfskunde en Logistiek. Dit is een team van docenten dat naast Ad Logistiek, de opleidingen Ad Technische Bedrijfskunde en de deeltijdvariant van de bacheloropleiding Technische bedrijfskunde verzorgt. Uit het teamoverzicht blijkt dat diverse opleidingsachtergronden in dit team aanwezig zijn, zoals in Logistiek, Technische Bedrijfskunde, Commerciële Economie en Supply Chain Management. Alle docenten hebben ervaringen opgedaan in de beroepspraktijk en drie zijn als hybride docent aangesteld. Deze docenten zijn werkzaam in de beroepspraktijk en combineren dit met één à twee dagen docentschap. Het panel is onder de indruk van de grote betrokkenheid van het team, naar de opleiding, elkaar en de studenten. De studenten zijn tevreden over de kwaliteiten van de docenten, die hen goede ondersteuning bieden in hun ontwikkeling, met name de hybride docenten die vanuit de praktijk onderwijs verzorgen worden door de studenten gewaardeerd.

Standaard 3 Toetsing

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De toetsing sluit duidelijk aan op de uitgangspunten van hogeschool Windesheim en op het toetsbeleid van Engineering & Design. Het panel vindt het positief dat toetsing een integraal onderdeel is van de onderwijsleeromgeving. Studenten tonen de leeruitkomsten voornamelijk aan in een beroepsproduct. De toetsuitvoering is zorgvuldig. De studenten zijn aan de hand van rubrics goed geïnformeerd over de toetsing. Bij het beoordelen van de beroepsproducten wordt het vierogenprincipe toegepast. Het panel vindt het waardevol dat veelal een aanvullend assessment een onderdeel is van de toetsing, zoals bij de drie leeruitkomsten die het eindniveau aantonen. In het beoordelen van het eindniveau mogen wat het panel betreft de bevindingen van het assessment meer zichtbaar zijn. Het verbeteren van de toetskwaliteit gebeurt op een systematische en zorgvuldige manier en de formele organisatie van het verbeteren en borgen van de toetskwaliteit is goed ingericht. De examencommissie en de toetscommissie zijn goed gepositioneerd. De borging van de toetskwaliteit is adequaat en wordt voldoende gefaciliteerd.

Onderbouwing

Visie op toetsing en toetsbeleid.

Aan de hand van de documentatie is duidelijk dat de toetsing aansluit op de uitgangspunten voor toetsing van Hogeschool Windesheim. Deze uitgangspunten zijn voor het domein Engineering en Design uitgewerkt in een toetsbeleid dat vervolgens door de opleiding de basis is voor de toetsing van de opleiding. De toetsing is met name individueel en vindt plaats aan de hand van beroepsproducten. Studenten tonen op deze manier de leeruitkomsten in de beroepspraktijk aan. Deze vorm van toetsing biedt studenten de gelegenheid om individuele leerroutes in te richten die aansluiten op beroepsproducten voor hun eigen beroepspraktijk. Gedurende een onderwijsperiode is er voortdurend sprake van formatief toetsen. Dit heeft met name betrekking op basiskennis en praktijkvaardigheden.

Toetsuitvoering

De toetsuitvoering is gedegen en zorgvuldig. Binnen een semester kunnen studenten op drie momenten een beroepsproduct laten beoordelen. Per beroepsproduct tonen ze minimaal twee leeruitkomsten aan. Studenten hebben de vrije keuze in beroepsproducten en de combinatie van leeruitkomsten. Aan bepaalde leeruitkomsten stelt de opleiding wel voorwaarden. De opleiding hanteert diverse toetsvarianten; figuur 3 geeft een overzicht van deze varianten. De kleuren komen overeen met de kleuren van de leeruitkomsten in figuur 2.

Basis leeruitkomst met beroepsproduct en schriftelijke toets
Basis leeruitkomst met beroepsproduct
Basis leeruitkomst met onderwijsproduct of beroepsproduct
Basis leeruitkomst met schriftelijke toets
Professionele profilerings leeruitkomst met beroepsproduct
Professionele vaardigheden leeruitkomst met beroepsproduct
Eindniveau leeruitkomst met beroepsproduct en standaard assessment

Figuur 3: Toetsingsvarianties Ad Logistiek (ZER Ad Logistiek Hogeschool Windesheim 2024)

Naast de eindwerken heeft het panel enkele schriftelijke tentamens ingezien. Dit zijn een tentamen Interne Analyse dat uit 50 meerkeuzevragen bestaat, een tentamen E-business met 5 open vragen en 15 meerkeuzevragen en een tentamen Bedrijfseconomie met 14 open vragen. Het panel stelt vast dat de toetsen wat vorm en opzet betreft aansluiten op de leeruitkomsten en dat ze op een correcte manier worden beoordeeld. Met name de combinatie van een beroepsproduct en een assessment is waardevol. Het panel vindt het terecht dat de waardering van de werkgever meegewogen wordt in de beoordeling en ziet dat de beoordeling zorgvuldig gebeurt volgens het vierogenprincipe. Na bestudering van de eindwerken merkt het panel op dat knock-out criteria ten aanzien van stijl en spelfouten nogal eens achterwege worden gelaten. Het panel adviseert de opleiding om hier aandacht aan te schenken. Tijdens het bezoek bleek dat verschillend wordt gedacht over foutloos taalgebruik. Het panel adviseert de opleiding om hier een visie op te ontwikkelen en vervolgens er naar te handelen. Daarnaast merkt het panel op dat in de toelichting op de beoordeling het assessment niet wordt genoemd. Bevindingen naar aanleiding van het assessment kunnen wat het panel betreft beter zichtbaar gemaakt worden.

Borging van de toetskwaliteit

Er wordt systematisch gewerkt aan het verbeteren van de toetskwaliteit. Naast scholing in Basis Kwalificatie Examinering (BKE) zijn er assessortrainingen en assessmenttrainingen, zoals in het criteriumgericht interviewen. Alle examinatoren beschikken over het BKE-certificaat of zijn gestart met het behalen van het BKE-certificaat. De docenten hanteren rubrics en toetsmatrijzen en er wordt steekproefsgewijs geëvalueerd door de toetscommissie en de examencommissie. De toetscommissie bewaakt de toetskwaliteit en heeft een adviserende rol. Een drietal docenten vervult een kwaliteitsrol ten aanzien van toetsing, en neemt het initiatief voor kalibraties en intervisiebijeenkomsten. Een voorbeeld hiervan is ook de competentieanalyse die recent heeft plaatsgevonden. De examencommissie is ingericht voor alle technische opleidingen. Het panel vindt het positief dat de examencommissie vooraf is geconsulteerd bij het inrichten van het systeem van toetsing. Ze wordt goed bij het verder ontwikkelen van de toetsing met de bijbehorende systemen betrokken.

Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten

De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten zijn gerealiseerd.

Conclusie

De opleiding **voldoet** aan de basiskwaliteit voor deze standaard. De beoogde leerresultaten worden op een passende manier aangetoond. De opzet van het afstuderen is goed gekozen. Het afstuderen bestaat uit drie leeruitkomsten die betrekking hebben op een logistieke verbetering. De inhoudelijke kwaliteit van de bestudeerde eindwerken is goed tot zeer goed en de onderwerpen sluiten aan bij deze opleiding. Gezien de missie en visie van Windesheim, mogen wat het panel betreft, de maatschappelijke thema's als duurzaamheid en energietransitie meer doorklinken in de logistieke verbeterprojecten. Daarnaast zijn er aanzienlijke verschillen in taalniveau en wordt niet altijd voldaan aan de minimumeisen die zijn gesteld. Het panel adviseert om deze eisen strikter te hanteren. De studenten en afgestudeerden ervaren duidelijk de meerwaarde van de opleiding. Ze ervaren dat zij de aangereikte kennis en geleerde competenties goed toe kunnen passen in hun werk. Dit wordt door hun werkgevers beaamd die door de opleiding ervaren dat hun werknemers groeien naar een andere rol en de verbinding leggen tussen denken en doen.

Onderbouwing

Wijze van afstuderen

Het panel vindt de wijze van afstuderen relevant voor het logistieke werkveld. Daarnaast sluit het afstuderen goed aan bij Associate degree-niveau. Het eindniveau van de opleiding wordt door de volgende drie leeruitkomsten aangetoond:

1. Opzetten van een organisatieonderzoek; een logistiek probleem wordt systematisch met behulp van een verbeteringsmethodiek in kaart gebracht. Vervolgens wordt een onderzoeksplan opgesteld voor het verbeteren van een proces, product of dienst.
2. Onderzoeken en adviseren van organisaties; op basis van een onderzoeksplan wordt een onderzoek uitgevoerd. De verzamelde resultaten worden geanalyseerd, verwerkt tot een advies voor de stakeholders en voorzien van een implementatievoorstel.
3. Implementeren en evalueren van een verandering; aan de hand van een implementatievoorstel wordt een onderzochte verbetering van een proces, product of dienst geïmplementeerd, en geëvalueerd. Aanvullend vindt er een reflectie plaats op de projectmatige aanpak en op de veranderkundige technieken die zijn toegepast. Dit leidt uiteindelijk tot aanbevelingen voor de organisatie en tot verbetermogelijkheden voor de student zelf.

Producten van het afstuderen

Sinds de start van de opleiding in 2020 zijn in totaal 21 studenten afgestudeerd. Vijftien van hen hebben het programma gevolgd in de duale variant en zes in de deeltijdvariant. Van deze groep zijn vijftien eindwerken geselecteerd; elf van de duale en vier van de deeltijdvariant. De drie leeruitkomsten zijn vaak samen in één beroepsproduct aangetoond.

Op basis van de bestudeerde eindwerken concludeert het panel dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd. De eindwerken tonen aan dat studenten op het Ad-niveau een logistiek vraagstuk op een systematische manier kunnen oppakken. Bij het merendeel van de bestudeerde dossiers zijn de drie leeruitkomsten in één eindwerk aangetoond. Enkele studenten leveren twee producten aan. Voorbeelden van de onderzochte vraagstukken zijn:

- Het ontwerpen van een nieuwe lay-out voor een magazijn, die passend is bij de groei van het bedrijf.
- Het optimaliseren en automatiseren van de planning voor een transportbedrijf.
- Het door gebruik van data de planning verbeteren van een expeditieafdeling.
- Het verbeteren van de informatievoorziening aan klanten ten aanzien van de zendingen.

Volgens het panel zijn deze onderwerpen relevant voor de beroepspraktijk en betreffen het veel voorkomende vraagstukken in de logistiek. Gezien de instellings- en opleidingsvisie ten aanzien van inclusiviteit en duurzaamheid, merkt het panel op dat deze thematiek in de eindwerken niet wordt behandeld. Het is te adviseren om inclusiviteit en duurzaamheid meer naar voren te laten komen in de eindwerken. Een ander advies betreft de taalvaardigheid. De minimumeisen zoals vermeld op de beoordelingsformulieren worden niet altijd gehanteerd en de eindwerken laten een wisselend niveau in taalvaardigheid zien. Het panel beveelt daarom aan de minimumeisen voor taalvaardigheid strikt te hanteren.

Functioneren afgestudeerden

Studenten en afgestudeerden van deze opleiding maken een stap in hun loopbaan, ze zijn breder inzetbaar of maken promotie. Uit de gesprekken blijkt dat de werkgevers tevreden zijn over de eindwerken die leiden tot nieuwe inzichten waarbij de studenten de kennis en theorie hebben opgedaan tijdens de opleiding toepassen in de beroepspraktijk. Voor werkgevers is dit een belangrijke toegevoegde waarde van deze opleiding. Het panel ervaart dat de werkgevers sterk bij de opleiding betrokken zijn. Dat geldt ook voor de afgestudeerden. De opleiding kan, wat het panel betreft de afgestudeerden nog meer betrekken. Ze zijn bereid bij te dragen aan hun opleiding als ambassadeur of op andere manieren. Een aantal van hen overweegt door te stromen naar een bacheloropleiding. Dat kan op dit moment in de deeltijdopleiding van Technische Bedrijfskunde. Wat het panel betreft zou het goed zijn als dit doorstromen ook mogelijk is in een deeltijdopleiding Logistiek.

Eindoordeel over de opleiding

	Ad Logistiek
<i>Standaard 1 Beoogde leerresultaten</i>	Voldoet
<i>Standaard 2 Onderwijsleeromgeving</i>	Voldoet
<i>Standaard 3 Toetsing</i>	Voldoet
<i>Standaard 4 Gerealiseerde leerresultaten</i>	Voldoet

De oordelen zijn gewogen volgens de beslisregels van de NVAO. Op basis hiervan beoordeelt het visitatiepanel de kwaliteit van de bestaande Associate degree opleiding Ad Logistiek van de Christelijke Hogeschool Windesheim als **positief**.

Aanbevelingen

Standaard 2

- Bied een programma aan dat ook aansluit bij het leerproces van de duale en de voltijdse student.

Standaard 4

- Hanteer strikt de minimumeisen voor taalvaardigheid.

Bijlagen

1. Bezoekprogramma

Tijdstip	Thema	Deelnemers
10.00 – 10.20	Inloop, ontvangst en korte presentatie	Hogeschoolhoofddocent Ad-logistiek & TBK deeltijd, coördinator Ad-Logistiek, Docent project voltijdontwikkeling, manager Engineering & Design, Directeur Domein Techniek.
10.20 - 10.30	<i>Vooroverleg panel</i>	
10.30 – 11.15	Onderwijsleeromgeving en toetsing	Docententeam docent, studiebegeleider docent, studiebegeleider leerwerkplekcoach docent docent coördinator, docent, studiebegeleider docent project voltijdontwikkeling, hoofdfase coördinator Logistics Management.
11.15 – 11.30	<i>Intern overleg panel</i>	
11.30 – 12.15	Gesprek studenten	Studenten deeltijd, jaar 1, duaal, jaar 1 (2x), deeltijd, jaar 2 (2x) duaal, jaar 2 (2x)
12.15– 13.00	<i>Intern overleg panel</i>	
13.00 – 13.45	Examen en Toetscommissie over eindniveau, toetsing en borging	docent ad-logistiek, lid examencommissie voorzitter examencommissie, toetscommissie
13.45 – 14.00	<i>Intern overleg panel</i>	
14.00 –15.00	Gesprek met Alumni/werkveld Mogelijke focuspunten uit agenderende audit	Alumni en werkveld alumnus duaal (2023) en doorgestroomd naar HBO-ICT, alumna duaal, (2023) Scania ON, Lid WAC (OBM-Oost), Lid WAC (Westerman multimodal logistics), Lid WAC (Van Werven), Lid WAC Leerwerkplekcoach van de opleiding,
15.00 – 15.15	<i>Intern overleg panel</i>	
15.15 – 16.00	Gesprek MT	Directeur domein Techniek, Manager Engineering & Design, Hogeschoolhoofddocent Ad-Logistiek en TBK deeltijd.
16.00 – 17.00	<i>Intern overleg panel/</i>	
17.00 – 17.45	Voorlopige terugkoppeling/aansluitend een borrel	Deelnemers visitatiebezoek voor zover aanwezig

2. Bestudeerde documenten

Landelijk opleidingsprofiel Ad Logistiek,
Beroeps- en opleidingsprofiel Logistiek, Landelijk Platform Logistiek,
HBO-Engineering domeinbeschrijving-22,
Mid-term Ad Logistiek AD TBK 17 mei 2023,
Links naar opleidingsinformatie voor studenten,
Beknopt CV overzicht docenten,
Beroepsprofielen,
Overzicht ontwikkelingen Curriculum,
Curriculumoverzicht en leeruitkomsten Ad Logistiek,
Instroompersona's,
Studentbegeleiding Canvas,
Persoonlijk Leerroute Plan Ad Logistiek,
Toelichting opleidingen LM en LENG,
Toetsbeleid Engineering en Design,
Toetsinstructie Ad Logistiek 2023-2024,
Taakgebieden en toetsprogramma,
Samenstelling Examencommissie Toetscommissie en Onderwijscommissie,
Beoordeling BP werkplekbegeleider,
Formulier gecommitteerde bij Eindwerk.

Bijlagen Map met documenten:
Verzameling bijlagen over competentieanalyse,
Kalibraties,
Werkveldadviescommissiedocumenten,
Onderwijsexamenreglementen,
Panelgesprekken.

Geselecteerde eindwerken:

Duale variant: 11
Deeltijdvariant: 4
Totaal: 15